

Joyce Sylvester

Watersnood toont hoe kwetsbaar we zijn

Joyce Sylvester schrijft op deze plek wekelijks over onderwerpen die haar raken.

Ademloos volg ik de documentaire serie *Het water komt* op NPO 2 over de Watersnoodramp die ons land zeventig jaar geleden overkwam. Als dijkgraaf van het waterschap Amstel Gooi en Vecht werk ik mee aan een van de belangrijkste taken: het zorgen voor sterke dijken. Misschien krijg ik daarom spontaan kippenvel als ik op de televisie het water zo massaal zie doorbreken. De verhalen die ooggetuigen vertellen, gaan dwars door mijn ziel.

Neem die mevrouw die in de serie aan het woord komt. Ze was heel jong toen ze destijds in een reddingsbootje de leiding nam. Koortsachtig was ze bezig. Ze vertelde dat ze het gevoel had uit zichzelf te stappen. Ze werd een machine en dacht niet meer na. Het enige dat telde, was het redden van zoveel mogelijk mensen. En die meneer die er nu pas over kon praten. Hij kon de tranen amper binnenhouden toen hij naar het herdenkingsmonument ging en zijn omgekomen familieleden aanwees.

Dijken in Zeeland, West-Brabant en op de Zuid-Hollandse eilanden hielden het niet meer. Met als gevolg een drama. 1836 mensen vonden de dood, 100.000 mensen verloren hun huis en hun bezittingen, 200.000 hectare land stond onder water. Ook veel dieren trof een wreed lot.

Wat mij betreft gaat deze serie over wat er toen is gebeurd maar ook over de te leren lessen. Hoe we ons, voor een groot deel liggend onder de zeespiegel, moeten beschermen tegen het water. In 1953 was het zo heftig dat er snel Deltawerken moesten worden gebouwd. Nederlands grootste verdedigingssysteem tegen hoogwater omvat maar liefst vijf stormvloedkeringen, twee sluizen en zes dammen.

Wie naar deze serie kijkt ziet dat we naast deze lessen nog meer kunnen leren. Over hoe kwetsbaar we zijn. En hoe vergankelijk alles is. We zijn allemaal mensen. Het éne moment staan we midden in het leven en hebben we perspectief. Het andere moment gebeurt er plotseling iets, zijn we er niet meer en is alles voorbij.

De Watersnoodramp laat ook zien hoezeer we op elkaar aangewezen zijn. Hebben we weer een dergelijke ramp nodig om dat besef opnieuw tot ons te laten doordringen? Want de harde realiteit is dat vandaag de dag veel mensen juist tegenover elkaar staan en helemaal niet willen samenwerken.

Meer dan ooit tevoren is de samenleving gepolariseerd. Met mensen die stelling nemen in hun loopgraven gaan we het niet redden in ons kleine landje. We hebben elkaar juist zo hard nodig. Het zou veel beter zijn om de handen ineen te slaan en om elkaar te vertrouwen. Het is dé manier om in harmonie met elkaar te kunnen samenleven op die paar vierkante kilometers die Nederland telt.

Bij de omgang met het water verdienen de rivieren meer ruimte. Ook wij mensen kunnen elkaar meer ruimte geven. Om ons te kunnen verwonderen zonder direct te worden veroordeeld of te oordelen. Daarbij draait het allemaal om het hebben van respect en het binnen de grenzen blijven van het fatsoenlijke. Voor sommigen van ons is dat een grote uitdaging.

Nu het nieuwe jaar nog vers is, is het de moeite waard om na te denken over hoe we het onbekende meer kunnen onderzoeken. Dat is waar de meesten van ons vrees voor hebben. Durf eens een praatje te maken met de buurman die je niet kent. Of verdiep je eens in de achtergrond van mensen die op het oog anders lijken te zijn dan jij zelf bent.

Iedereen die ons deze uitzonderlijke herinneringen aan de Watersnoodramp overdraagt, ben ik heel dankbaar. Ook de programmamakers die de serie maakten zwaai ik alle lof toe. Voor het weer onder de aandacht brengen hoe bijzonder het is dat we in Nederland droge voeten hebben én voor de levenslessen die we in het hier en nu kunnen trekken.

■ Joyce Sylvester is dijkgraaf Amstel Gooi en Vecht en werd in 2008 de eerste vrouwelijke burgemeester van Surinaamse afkomst. Ze schreef de autobiografie *Bent ú de burgemeester?*